

השפעת מיעוץ ירק תירס לפני החמצתו על מבצעי פיטום עגלים

ד"ר גד שפט, אגף מיכון וטכנולוגיה – שה"מ, משרד החקלאות

טבלה 1. התפלגות גודל החלקיקים בגרגרי תירס שנשברו בקציר רגיל או בתוספת מיעוץ.

קוטר חורי הנפה (מ"מ)	כמות הגרגרים השבורים	
	בקציר רגיל	בתוספת מיעוץ
9.5	10.4	7.0
6.3	29.0	20.1
4.8	15.3	18.0
2.4	25.3	30.6
1.4	10.5	12.1
0.8	1.7	1.8
0.6	4.9	5.4
תחתית	3.1	3.6
סה"כ	100.0	100.0

אחד הניסויים במנה שהכילה 60% תחמיץ תירס, 35.3% גרגרי תירס שבור, 3% כוספת סויה מטופלת בפורמלין, 0.62% שינון, מחצבים, ויטמינים ומונוזין (טבלה 2) הראה, שאין הבדל מובהק בתוצאות.

בדיקת הנעכלות, שנערכה כאשר המנה הכילה 90% תחמיץ תירס, אף היא לא הראתה יתרון למיעוץ. סה"כ החומר היבש הנעכל נמצא דומה, 64.2% מירק שנקצר רגיל, 64.3% מירק שנקצר בתוספת מיעוץ.

בקשר לנושא "השפעת מיעוץ ירק תירס לפני החמצתו על מבצעי פיטום עגלים" רצוי לזכור מספר נקודות מקובלות.

- מערכת הירק בשעת הקציר מחייבת תוספת מעגלות מיעוץ לקומביין הירק.
- גרגרי תירס שלמים לעומת שבורים או גרוסים, יבשים במנה, עשויים להשפיע על מבצעים (גדילה, נצילות מזון) דומים או אף טובים יותר. במיוחד במנות המכילות שיעור גבוה של מזון מרוכז.
- האם יש צורך במיעוץ ירק התירס בקציר בהכנתו להחמצה להאבסת עגלים לפיטום? התשובה היא לא, לפי הנסיונות שנערכו.*
- ההשוואה נערכה בתחמיץ תירס כשהירק נקצר ב-33% חומר יבש, בקיצוץ קומביין רגיל, כשהסכינים כוונו לאורך קיצוץ של סנטימטר אחד או בתוספת ממעכת (שתי מעגלות) אשר כוונו למפסק של 0.03 ס"מ ביניהן. בירק שנקצר תוך שהוא נמעך כמעט ולא נמצאו גרגרי תירס שלמים (1.1% בלבד), לעומת 18.9% בירק שלא נמעך.

מבין גרגרי התירס שנשברו גודל החלקיקים התפלג כמופיע בטבלה 1, עם נטיה ליותר חלקיקים קטנים בירק שנמעך.

טבלה 2: ביצועי פיטום עגלים במנה שמכילה 60% תחמיץ תירס

מנת תחמיץ תירס מירק		
בתוספת מיעוץ	בקציר רגיל	
271.-	271.-	משקל התחלתי, ק"ג
389.-	391.-	משקל סופי, ק"ג
1.085	1.103	תוספת משקל יומית, ק"ג
7.81	7.85	צריכת מזון יומית, ק"ג
7.19	7.16	נצילות מזון, ק"ג ח"י מזון לק"ג אחד גדילה

למרות שבנעכלות המרכיבים היה שוני, העמילן נעכל יותר במנת תחמיץ הירק שנמעך, 96.2% לעומת 90.8%, אך התאית נעכלה יותר במנת תחמיץ הירק שנקצר ללא מיעוץ.

* A. TRENKLE; J.R. RUSSEL & A. POJAS
IOWA STATE UNIVERSITY
PEEDSTUFFS MARCH 10.86 P-22